

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: **JUDr. F. M.**
zastoupený advokátem Mgr. Vojtěchem Teslíkem
sídlem Lazarská 6/11, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**
sídlem U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2017, č. j. OD 1105/17-2/67.1/17290/Li,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Turnov (dále jen „městský úřad“) ze dne 1. 8. 2017, č. j. OD/17/21245/AZD, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále jen „zákon o

silničním provozu“). Městský úřad uložil žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se měl žalobce dopustit tím, že porušil § 10 odst. 3 téhož zákona, neboť jako provozovatel motorového vozidla registrační značky nezajistil, aby při jeho užití na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Řidič uvedeného vozidla, jehož totožnost není známa, dne 3. 3. 2017, v 19:46 hod., na pozemní komunikaci I/35 v obci Turnov v úseku 50°35'18,1999"N, 15°8'38,9650"E - 50°35'13,6250"N, 15°8'41,5425"E GPS, směr centrum, překročil při řízení uvedeného vozidla nejvyšší dovolenou rychlost jízdy stanovenou dopravní značkou č. B 20a na 80 km/h. Automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy mu byla naměřena rychlost jízdy 98 km/h, při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 95 km/h. Řidič předmětného vozidla tak porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, a dopustil se tak jednání naplňujícího znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 téhož zákona.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce předně namítl, že městský úřad neučinil všechny nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Jediný krok, který městský úřad učinil, bylo zaslání výzvy k podání písemného vysvětlení, jejíž přílohou byla dvoubarevná fotografie vozidla. Na této fotografii byly bílou barvou znázorněny světlomety vozidla a černou jeho zbytek, stejně jako celé pozadí. Pokud by městský úřad dodržel § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“), a § 137 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), možnost zjištění osoby přestupce by reálně existovala. Dle žalobce z uvedených ustanovení vyplývá, že vysvětlení se podává zásadně ústně, podání vysvětlení v písemné formě tak nemá oporu v zákoně. Pokud by jej tedy v souladu se zákonem správní orgán prvního stupně předvolal k ústnímu podání vysvětlení, měl by žalobce možnost vidět kvalitnější fotografii založenou ve správním spise. Pokud by měl žalobce možnost vidět tvář řidiče vozidla na fotografii, významně by to napomohlo k identifikaci řidiče. Tato možnost však byla žalobci upřena.
4. Dále žalobce namítl, že správní orgány nedostatečně odůvodnily naplnění materiálního znaku přestupku. Městský úřad konstatoval, že k naplnění materiálního znaku přestupku došlo „*ohrožením bezpečnosti provozu na pozemní komunikaci rychlou jízdou*“. Žalobce považuje takové zdůvodnění za nedostatečné, městský úřad se totiž nijak nevyjádřil k tomu, zda v daném místě, čase a dopravní situaci jízda ohrozila bezpečnost provozu. Pokud byla v katastru obce maximální povolená rychlost zvýšena na 80 km/h, lze jen těžko očekávat, že se jedná o nepřehledný úsek, na němž je bezpečnost provozu ohrožena rychlejší jízdou. Sám žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že se jedná o frekventovanou silnici I. třídy, páteřní komunikaci mezi Libercem a Hradcem Králové. K tomu žalobce dodal, že v daném místě je komunikace čtyřproudá s bariérami po obou stranách, které zamezují vstupu chodců do vozovky. Žalovaný proto pochybil, jestliže uvedl, že městský úřad s materiálním znakovým přestupkem vypořádal dostatečně.
5. Žalobce navrhl, aby krajský soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě toliko odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl žalobu zamítnout.

III. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl, aniž by nařizoval jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
8. Předmětem přezkumu v této věci je rozhodnutí o správním deliktu provozovatele vozidla. Úprava správního deliktu provozovatele vozidla byla v době, kdy došlo k jednání, za nějž je žalobce sankcionován, obsažena v § 125f a násl. zákona o silničním provozu (od 1. 7. 2017 byla nahrazena úpravou přestupku provozovatele vozidla).
9. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu (ve znění účinném do 1. 7. 2017) *„[p]rávnícká nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.“* Podle § 125f odst. 2 cit. zákona *„[p]rávnícká nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud*
- a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání,*
- b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a*
- c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.“*
10. Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [§ 125f odst. 4 písm. a)], nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 - 45). Přednost odpovědnosti za přestupek je patrná i z § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku.
11. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, nicméně nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla. Jak uvedl Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 33/2016 - 53, tímto smyslem bylo *„postihnout tzv. problematiku osoby blízké. V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona o přestupcích),*

správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána (...)“. Obdobně Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, že „*evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.*“

12. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dále dovozuje, že by bylo proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu nikoho neoznačí nebo označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt (viz např. rozsudky ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016 – 35 nebo ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016 – 17).
13. V nyní posuzované věci správní orgán prvního stupně obdržel dne 6. 3. 2017 od Městské policie Turnov oznámení o podezření ze spáchání přestupku, jehož přílohou byl záznam o měření spolu s fotodokumentací měřeného vozidla, na které je jasně zobrazena registrační značka vozidla, uveden měřicí přístroj, přesný čas měření, místo a délka měřeného úseku, změřená průměrná rychlost vozidla a nejvyšší povolená rychlost v měřeném úseku. Téhož dne zaslal žalobci výzvu k zaplacení částky 1 000 Kč dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. Zároveň žalobce poučil, že ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení této výzvy může oznámit osobu řidiče, který v inkriminovaném čase skutečně řídil jím provozované vozidlo. Žalobci byla výzva doručena dne 8. 3. 2017, žalobce na ni nijak nereagoval. Dne 6. 4. 2017 městský úřad zaslal žalobci dle § 60 zákona o přestupcích výzvu k podání vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku, k čemuž mu stanovil lhůtu 15 pracovních dnů. Její součástí byla fotodokumentace měřeného vozidla. Žalobce v reakci na tuto výzvu písemně sdělil městskému úřadu, že pro odstup času a kvalitu pořízených a zasláných fotografií není schopen řidiče určit.
14. Městský úřad dne 9. 5. 2017 přestupek odložil dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích (s tím, že do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení přestupkového řízení proti určité osobě) a téhož dne vydal příkaz, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu dle § 125f

odst. 1 zákona o silničním provozu. Proti tomuto příkazu žalobce podal odpor, v následně vedeném řízení městský úřad dne 1. 8. 2017 vydal rozhodnutí, kterým žalobce opětovně uznal vinným ze spáchání předmětného správního deliktu.

15. Žalobce předně namítl, že městský úřad neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku (viz výše bod 3 rozsudku). Krajský soud shledal tuto námitku nedůvodnou. Žalobce k výzvě městského úřadu neoznačil řidiče vozidla (výslovně uvedl, že není schopen řidiče určit), městský úřad zjevně neměl ani žádné další indicie, které by mohly reálně vést k určení pachatele přestupku. Za těchto okolností nebylo povinností městského úřadu činit žádné další kroky směřující k určení totožnosti přestupce (srov. výše citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu).
16. Žalobci nelze přisvědčit v tom, že bylo povinností městského úřadu předvolat jej k ústnímu podání vysvětlení. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016 – 46, pokud provozovatel vozidla na základě poučení ve výzvě k úhradě určené částky podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu ve stanovené lhůtě správnímu orgánu nesdělí údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku, správní orgán zpravidla není povinen pokračovat v šetření přestupku a vyzývat provozovatele vozidla k podání vysvětlení podle § 60 zákona o přestupcích. Správní orgán může rovnou přistoupit k zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Jestliže městský úřad (nad rámec svých povinností) v šetření přestupku pokračoval a žalobce vyzval i k podání vysvětlení, nelze mu vyčítat, že se jednalo toliko o výzvu k podání písemného vysvětlení. Zákonem není stanoveno, že vysvětlení lze podat pouze ústní formou. Navíc žalobci nic nebránilo, aby nahlédl do podkladů shromážděných správním orgánem. Kdyby tak učinil, zjistil by, že ve správním spise je založena identická fotografie s fotografií doručenou žalobci spolu s výzvou podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu a výzvou k písemnému vysvětlení dle § 60 zákona o přestupcích. Pouze pro úplnost krajský soud dodává, že byť tato fotografie neumožňuje rozpoznat řidiče, umožňuje identifikovat registrační značku vozidla, dle které je následně možné ztotožnit jeho provozovatele. Pro účely předmětného správního řízení je tedy dostačujícím podkladem.
17. Dále žalobce namítl, že správní orgány nedostatečně odůvodnily naplnění materiální stránky přestupku (viz výše bod 4). Také tato žalobní námitka je nedůvodná. Materiálním znakem přestupku (eventuálně správního deliktu) se rozumí, že k trestnosti přestupku (správního deliktu) nepostačuje pouhé naplnění formální stránky příslušné skutkové podstaty, ale vyžaduje se, aby jednání pachatele vykazovalo i určitou společenskou nebezpečnost (terminologií zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, společenskou škodlivost) ve vztahu k porušené povinnosti. Tento materiální korektiv má význam při posuzování hraničních případů, umožňuje nestíhat bagatelní přestupky (správní delikty), jejichž závažnost je zcela nepatrná.
18. Jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek (správní delikt), naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Zpravidla tedy ani není nutné, aby se správní orgány otázkou naplnění materiální stránky daného přestupku (správního deliktu) explicitně zabývaly v odůvodnění svých rozhodnutí. Až ve chvíli, kdy se jedná o případ, v němž je sporné, zda konkrétní společenská nebezpečnost dosahuje minimální hranice typové nebezpečnosti, je nezbytné, aby se správní orgán zabýval materiální stránkou přestupku

(správního deliktu) v odůvodnění svého rozhodnutí (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, a ze dne 9. 8. 2012, č. j. 9 As 34/2012 – 28).

19. V nyní posuzovaném případě došlo zcela zjevně k porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazujícím znaky přestupku. Vozidlu provozovanému žalobcem byla v místě, v němž je nejvyšší dovolená rychlost jízdy stanovena na 80 km/h, naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 95 km/h. Řidič předmětného vozidla tedy překročil nejvyšší dovolenou rychlost o 15 km/h, čímž bezpochyby naplnil jak formální, tak i materiální znak příslušného přestupku. Při tak výrazném překročení nejvyšší dovolené rychlosti zřetelně nejde o žádný hraniční případ. Nebyl zde tedy žádný prostor pro úvahy o tom, zda konkrétní společenská nebezpečnost dosáhla minimální hranice typové nebezpečnosti tak, aby bylo možno konstatovat, že jednání řidiče vozidla vůbec nebylo přestupkem. Pro srovnání, ve věci, o níž rozhodoval Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 5 As 104/2008 – 45, správní orgán uznal žalobce vinným přestupkem proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích, kterého se měl dopustit tím, že při řízení motorového vozidla překročil povolenou rychlost pro jízdu v obci o 2 km/h, navíc se tak stalo na rovném a přehledném úseku komunikace v místech těsně před koncem obce. V tomto případě tedy byla namíste úvaha, zda byl naplněn materiální znak přestupku (správní soudy rozhodující v dané věci dospěly k závěru, že nebyl).
20. Krajský soud uzavírá, že městský úřad dostatečně odůvodnil svůj závěr o naplnění materiálního znaku přestupku v nyní posuzované věci.

IV. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 26. června 2019

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce